

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Fundamentos de Auditoría	Código	611506001	
Titulación	Mestrado Universitario en Contabilidade Superior e Auditoría de Contas (2013)			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Empresa			
Coordinación	Vara Arribas, Ricardo Jose	Correo electrónico	ricardo.vara@udc.es	
Profesorado	Vara Arribas, Ricardo Jose	Correo electrónico	ricardo.vara@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Obxectivos: Os fundamentos da auditoría son un tema esencial na formación dun futuro auditor, xa que o seu obxectivo é transmitir as bases sobre as que se basea esta actividade profesional. Estas bases son o marco regulador e o enfoque de risco de auditoría.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A3	Coñecer as normas vixentes de auditoría de contas en España.
A4	Coñecer as normas vixentes de auditoría de contas no ámbito internacional.
A5	Saber obter unha adecuada comprensión do negocio da entidade auditada, do sector no que ésta opera e a natureza das súas transaccións.
A7	Saber valorar a partir dos rexistros relevantes de información financeira, a situación e previsible evolución dunha empresa.
A8	Saber identificar os riscos de auditoría asociados á probabilidade de erro de cada compoñente importante da información financeira.
A9	Saber documentar os procedementos e principios contables que sigue a entidade así como os sistemas contables utilizados para registrar as súas transaccións.
A10	Saber determinar a natureza, alcance e momento de execución do traballo a realizar e preparar, en consecuencia, un programa de auditoría escrito.
A11	Saber obter evidencia suficiente e adecuada mediante a realización e avaliación das probas de auditoría que se consideren necesarias.
A12	Saber obter unha base de xuízo razoable sobre as contas anuais individuais e consolidadas e expresar unha opinión respecto das mesmas no informe de auditoría, conforme á normativa vixente.
B4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero.
B10	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C2	Que os alumnos saiban aplicar os coñecementos adquiridos ea súa capacidade de resolver problemas en ambientes novos ou descoñecidos en contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
C3	Que os alumnos sexan capaces de integrar o coñecemento e afrontar a complexidade de facer xuízos a partir de información que, incompleta ou limitada, inclúe reflexións sobre responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
C5	Que os estudantes teñan as destrezas de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de maneira que sexa autodirigida ou autónoma.
C8	Compromiso ético e moral coa sociedade analizados, ademáis, desde unha perspectiva solidaria.
C9	Capacidade de resolución de problemas.
C10	Desenvolvemento dos principios de lealdade e confidencialidade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Conocimiento del marco normativo de la auditoría de cuentas.	AP3 AP4	BP10	CP5
Capacidad para obtener una adecuada comprensión del negocio objeto de auditoría.	AP5 AP7		
Conocer la forma en que la empresa pone en marcha los diferentes procesos, la forma de realizarlos y la forma de controlarlos.	AP8 AP11 AP12	BP4 BP10	CP2 CP3 CP9
Evaluar los riesgos derivados de los procesos, tanto desde el punto de vista de la detección de los errores en que se pueda incurrir como desde la disuasión de los posibles fraudes que pudieran cometerse.	AP8	BP4	CP2 CP3 CP9
Planificar la auditoría en función de la evaluación realizada.	AP9 AP10		CP9
Independencia, integridad y objetividad en la actividad del auditor		BP4 BP10	CP8 CP10

Contidos	
Temas	Subtemas
Introducción á auditoría das contas Marco legal da auditoría. Normas de auditoría internacionais adoptadas pola Unión Europea Regulación da profesión de auditoría en España Ética e responsabilidade dos auditores O control interno da entidade auditada Obtención de probas Técnicas de mostraxe Importancia relativa e risco de auditoría Os procedementos de auditoría O contrato de auditoría de contas Planificación do traballo de auditoría	Temario a desenvolver nas aulas

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3 C5 C8 C9 C10	4	4	8
Discusión dirixida	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3 C5 C8 C9	10	20	30
Sesión maxistral	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3	14	14	28
Solución de problemas	A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3 C5 C8 C9	13	52	65
Proba mixta	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 C2 C3 C5 C9	2	10	12
Análise de fontes documentais	A3 A4 A5 A7 A9 A11 A12 C5	1	2	3

Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Exposición en grupo de items concretos del contenido de la asignatura.
Discusión dirixida	Debates sobre cuestiones planteadas por el profesor.
Sesión maxistral	Explicaciones teóricas y prácticas del temario de la asignatura.
Solución de problemas	Supuestos prácticos sobre el temario de la asignatura.
Proba mixta	Examen teórico-práctico sobre el contenido de la asignatura.
Análise de fontes documentais	Análisis de fuentes documentales de carácter normativo y doctrinal

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Solución de problemas	Tutorías de ayuda para la resolución de problemas. Para los alumnos con reconocimiento de dedicación a tiempo parcial y dispensa académica de exención de asistencia, se acordará al inicio del curso un calendario específico de tutorías compatible con su dedicación, motivo por el cual dicho alumnado deberá ponerse en contacto con el profesor en los primeros diez días del cuatrimestre en que la materia se imparta, con el fin de fijar el citado calendario.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais	A3 A4 A5 A7 A9 A11 A12 C5	Análisis de fuentes documentales de carácter normativo y doctrinal	10
Solución de problemas	A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3 C5 C8 C9	Resolución de ejercicios prácticos planteados en el aula.	40
Proba mixta	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 C2 C3 C5 C9	Examen teórico-práctico sobre el contenido de la asignatura.	50

Observación avaliación

A) NORMAS DE AVALIACIÓN:

1. Condicións de avaliación: Queda prohibido o acceso á aula de exames con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/ou almacenamento de información.

A realización fraudulenta de las pruebas o actividades de evaluación, una vez comprobada implica que o estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario

2. Identificación do alumno: O alumno deberá acreditar a súa identidade de acordo coa normativa vixente.

B) TIPOS DE CALIFICACIÓN:

1. Cualificación non presentada: Correspóndelle ao alumno, cando só participe en actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% da cualificación final, con independencia da cualificación acadada.

2. Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Salvo as datas aprobadas pola Xunta de Facultade para a proba obxectiva final, acordarase un calendario específico de datas compatibles ao comezo do curso para a restantes probas.coa súa dedicación polo que é obrigatorio que se poña en contacto co profesor nos 10 primeiros días do cuadrimestre

C) OPORTUNIDADES DE AVALIACIÓN:

1. Primeira oportunidade: 50% avaliación continua e 50% proba mixta sobre todo o contido da materia no período oficial de exames que segue ao final das clases cuadrimestres.

2. Segunda oportunidade: prevalecerá a nota máis alta entre a nota obtida no exame final de 2a oportunidade e a media de ponderación do devandito exame coa nota de avaliación continua obtida durante o cuadrimestre.

3. Convocatoria adiantada: As condicións de avaliación da oportunidade avanzada (art. 19 das Normas de Avaliación, Revisión e Reclamacións de Títulos de Estudos Grao e Mestrados Universitarios) serán específicas desta oportunidade. Esta avaliarase mediante unha proba mixta oral e/ou escrita que avalía todos os contidos e competencias da materia e que suporá o 100% da nota final.

Outras observacións da avaliación continua:

A solución de problemas pode realizarse durante o desenvolvemento das clases e sen necesidade de aviso previo. Todo isto require dunha asistencia activa e participativa por parte do alumno ademais do estudo actualizado do material achegado, de xeito que o profesorado poderá valorar aspectos como: a asistencia a clase e as intervencións orais e escritas do alumnado.

Para efectos de avaliación, a ponderación de cada parte da materia, tanto na avaliación continua como na proba final, corresponderá á porcentaxe de horas lectivas de cada parte.

Fontes de información

Bibliografía básica

- ICAC (2012). Normativa sobre auditoría de cuentas en España, (3ª ED).
- Alvin A. Arens, Randal J. Elder, Mark S. Beasley (2007). Auditoría : un enfoque integral (11ª ED). Pearson Educación
- Varios Autores (2018). Manual Auditoría. Editorial Francis Lefevre
- Larriba Díaz-Zorita, Alejandro (2015). Auditoría de cuentas anuales (2 volúmenes). Madrid: CEF
- ICAC (2022). NORMATIVA DE AUDITORIA. <https://www.icac.gob.es/normativas/nacionales#portada>
Normativa de consulta: DIRECTIVA 2014/56/UE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 16 de abril de 2014 relativa a la auditoría de cuentas Real Decreto Legislativo 1/2010, de 2 de julio, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Sociedades de Capital. (LSC Art. 263 a 271) Nueva Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas. Reglamento de desarrollo de la Ley de Auditoría de Cuentas, aprobado mediante Real Decreto 2/2021, de 12 de enero.

Bibliografía complementaria	- IFAC/ICAC (2013). Normas Internacionais de Auditoría. http://www.icac.meh.es/Temp/20130627190704.PDF - (). . Links de interés:http://www.icjce.es/images/pdfs/CALIDAD/icjce-guiaorientativaimplantacionsciciparapymfa.1ed.pdf http://www.ifac.org/publications-resources/guide-using-international-standards-auditing-audits-small-and-medium-size d-en Normativa: Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas.https://www.boe.es/boe/dias/2015/07/21/pdfs/BOE-A-2015-8147.pdf Real Decreto 1517/2011, de 31 de octubre, por el que se aprueba el Reglamento que desarrolla el texto refundido de la Ley de Auditoría de Cuentas.http://boe.es/boe/dias/2011/11/04/pdfs/BOE-A-2011-17395.pdf Resolución de 15 de octubre de 2013, del Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas, por la que se publican las nuevas Normas Técnicas de Auditoría, resultado de la adaptación de las Normas Internacionales de Auditoría para su aplicación en España (NIA-ES) http://www.icac.meh.es/Temp/20140908121330.PDF

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

1.- Débese facer un uso sostible dos recursos co fin de evitar impactos negativos sobre o medio natural.2.- O comportamento persoal e profesional debe guiarse por principios éticos.3.- Terase en conta na medida do posible a perspectiva de xénero.4.- Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e promover valores de respecto e igualdade.5.- Se se detectan situacións de discriminación por razón de xénero, proporanse actuacións e medidas para corrixilas.6.- Facilitarase a plena integración do alumnado que por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais experimente dificultades para acceder a unha vida universitaria adecuada, igualitaria e beneficiosa.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías